NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
ELEANOR SHARPSTON
prednesené 5. decembra 2006 [1]

1. Podstatou prejudiciálnej otázky položenej piatym trestným senátom Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) v prejednávanej veci je výklad pojmu „ten istý čin“ a pojmu „vykonanie“ trestu v článku 54 dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 [2] (ďalej len „DVSD“). Vnútroštátny súd sa takisto pýta, či definícia vykonania je ovplyvnená prebratím rámcového rozhodnutia Rady z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi [3] (ďalej len „rámcové rozhodnutie“) do vnútroštátneho práva.

Príslušná právna úprava

DVSD

2. Podľa článku 1 protokolu, ktorým sa začleňuje Schengenské acquis do rámca Európskej únie [4] (ďalej len „protokol“) je trinásť členských štátov vrátane Talianska a Nemecka oprávnených založiť medzi sebou užšiu spoluprácu v rámci pôsobnosti tzv. Schengenského acquis.

3. Podľa prílohy k protokolu, ktorá definuje „Schengenské acquis“, je jeho súčasťou dohoda podpísaná 14. júna 1985 v Schengene medzi vládami štátov Hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach [5] (ďalej len „Schengenská dohoda“) a osobitne DVSD.

4. Protokol stanovuje, že od nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy, teda od

1 — Jazyk prednesu: angličtina.
2 — Ú. v. ES L 239, 2000, s. 19; Mim. vyd. 19/002, s. 9.
3 — Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34.
4 — Pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva Amsterdamskou zmluvou.
5 — Ú. v. ES L 239, 2000, s. 13.

1. mája 1999, sa Schengenské acquis okamžite uplatňuje v trinástich členských štátoch uvedených v článku 1 tohto protokolu. [6]

5. Články 54 až 58 DVSD spolu tvoria kapitolu 3 s názvom „Zákaz dvojitého trestu“ [*ne bis in idem*], ktorá je súčasťou hlavy III nazvanej „Polícia a bezpečnosť“.

6. Článok 54 stanovuje, že „osoba právoplatne odsúdená jednou zo zmluvných strán nesmie byť pre ten istý čin stíhaná inou zmluvnou stranou, a to za predpokladu, že v prípade odsúdenia bol trest už odpykaný alebo sa práve odpykáva, alebo podľa práva štátu, v ktorom bol rozsudok vynesený, už nemôže byť vykonaný“.

7. Článok 55 stanovuje, že zmluvná strana „pri ratifikácii, prijatí alebo schválení tohto dohovoru môže prehlásiť, že v jednom alebo v niekoľkých nižšie uvedených prípadoch nie je viazaná článkom 54“, ak činy, na ktoré sa vzťahuje rozsudok vyhlásený v cudzom štáte, boli úplne alebo čiastočne spáchané na jeho území, predstavujú trestný čin proti bezpečnosti štátu alebo iným rovnako dôležitým záujmom tejto zmluvnej strany a/alebo boli spáchané verejným činiteľom tejto zmluvnej strany pri porušení jeho povinností vyplývajúcich z jeho funkcie.

8. Článok 56 stanovuje, že „ak obnoví jedna zmluvná strana stíhanie proti osobe, ktorá bola druhou zmluvnou stranou pre ten istý čin právoplatne odsúdená, bude každé odňatie slobody za tento čin odpykané na území druhej zmluvnej strany odpočítané od trestu, ktorý má byť prípadne vymeraný. Pokiaľ to vnútroštátne právo dovoľuje, budú zohľadnené tiež iné sankcie ako tresty obmedzujúce slobodu, pokiaľ už boli vykonané“.

Rámcové rozhodnutie

9. Rámcové rozhodnutie bolo prijaté podľa hlavy VI Zmluvy o EÚ s názvom „Ustanovenia o policajnej a justičnej spolupráci v trestných veciach“ a osobitne na základe článku 31 písm. a) a b) a článku 34 ods. 2 písm. b) Zmluvy.

10. Podľa odôvodnenia č. 6 rámcového rozhodnutia „európsky zatykač zavedený týmto rámcovým rozhodnutím je prvým konkrétnym opatrením v oblasti trestného práva, ktorým sa vykonáva zásada vzájomného uznávania, označovaná Európskou radou [v Tampere v roku 1999] ako ‚základný kameň‘ spolupráce v oblasti súdnictva“.

6 — Článok 2 ods. 1 prvý pododsek.

11. Rámcové rozhodnutie má dva hlavné ciele: po prvé, zrušiť formálny postup vydávania osôb medzi členskými štátmi v prípade osôb, ktoré unikajú pred spravodlivosťou po tom, ako boli právoplatne odsúdené, a po druhé urýchliť vydávacie postupy v prípade osôb podozrivých zo spáchania trestného činu. Súčasný systém vydávania osôb medzi členskými štátmi má byť nahradený novým, jednoduchším a rýchlejším systémom vydávania osôb spadajúcich do vyššie uvedených kategórií medzi súdnymi orgánmi na účely výkonu rozsudku alebo trestného stíhania. [7]

12. Podľa odôvodnenia č. 10 „mechanizmus európskeho zatykača je založený na vysokej miere dôvery medzi členskými štátmi".

13. Článok 1 ods. 1 definuje európsky zatykač ako súdne rozhodnutie vydané členským štátom (ďalej len „vydávajúci členský štát") s cieľom zatknúť a vydať požadovanú osobu prostredníctvom iného členského štátu (ďalej len „vykonávajúci členský štát") na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia. Podľa článku 1 ods. 2 členské štáty vykonajú každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami rámcového rozhodnutia.

14. Článok 2 ods. 1 definuje predmet úpravy európskeho zatykača: „európsky zatykač sa môže vydať za činy, ktoré môžu byť potrestané podľa právneho predpisu vydávajúceho členského štátu výkonom trestu alebo ochranným opatrením, ktorých horná hranica je najmenej 12 mesiacov, alebo ak bol vynesený rozsudok alebo uložené ochranné opatrenie, pre tresty s minimálnou dĺžkou štyri mesiace".

15. Článok 2 ods. 2 obsahuje zoznam trestných činov, ktoré sú dôvodom na vydanie osôb v súlade s európskym zatykačom, ak je možné vo vydávajúcom členskom štáte rozhodnúť o ich treste odňatia slobody alebo o ochrannom opatrení, ktorých horná hranica je najmenej tri roky. Článok 2 ods. 4 stanovuje, že „vydanie pre trestné činy okrem tých, ktoré sú uvedené v odseku 2, môže podliehať podmienke, aby činy, pre ktoré bol vydaný európsky zatykač, boli trestným činom podľa právnych predpisov vykonávajúceho členského štátu, bez ohľadu na prvky, ktoré ho tvoria, alebo spôsob jeho opísania".

16. Článok 3 stanovuje dôvody, na základe ktorých musí súdny orgán vykonávajúceho členského štáte odmietnuť vykonať európsky zatykač, vrátane prípadov, keď je

7 — Piaty bod odôvodnenia.

„informovaný o tom, že požadovaná osoba bola s konečnou platnosťou odsúdená niektorým členským štátom za rovnaké trestné činy za predpokladu, že ak bol vynesený rozsudok, tento rozsudok bol vykonaný alebo je v súčasnosti vykonávaný alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov členského štátu vynášajúceho rozsudok“. [8]

17. Článok 4 stanovuje dôvody, na základe ktorých vykonávajúci súdny orgán môže odmietnuť vykonať európsky zatykač. Európsky zatykač je okrem iného možné odmietnuť v nasledujúcich prípadoch:

— ak osoba, na ktorú sa vzťahuje európsky zatykač, je trestne stíhaná vo vykonávajúcom členskom štáte za rovnaký čin ako ten, ktorý je dôvodom európskeho zatykača (článok 4 ods. 2),

— ak sa súdne orgány vykonávajúceho členského štátu rozhodli nestíhať trestný čin, na základe ktorého bol európsky zatykač vydaný, alebo zastaviť súdne konanie, alebo ak bol vynesený definitívny rozsudok proti vyžiadanej osobe v niektorom členskom štáte pre rovnaké činy, čo bráni ďalšiemu konaniu (článok 4 ods. 3),

— ak je vykonávajúci súdny orgán informovaný, že vyžiadaná osoba bola s konečnou platnosťou odsúdená tretím štátom za rovnaké činy za predpokladu, že ak bol vynesený rozsudok, tento rozsudok bol vykonaný alebo sa v súčasnosti vykonáva, alebo už nemôže byť vykonaný podľa práva krajiny vynášajúcej rozsudok (článok 4 ods. 5).

18. Článok 5 upravuje záruky, ktoré musí vydávajúci členský štát poskytnúť v zvláštnych prípadoch. Článok 5 ods. 1 stanovuje, že „ak európsky zatykač bol vydaný pre účely výkonu rozsudku alebo ochranného opatrenia, uloženého rozhodnutím vydaným v neprítomnosti a ak príslušná osoba nebola osobne predvolaná alebo inak informovaná o dátume a mieste konania, ktoré viedlo k rozhodnutiu vydaného v neprítomnosti, odovzdanie môže podliehať podmienke, že vydávajúci súdny orgán poskytne primeranú požadovanú záruku na ubezpečenie osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, že bude môcť podať návrh na obnovu konania prípadu vo vydávajúcom členskom štáte a zúčastniť sa na vynesení rozsudku“.

19. Článok 34 vyžaduje, aby členské štáty vykonali všetky potrebné opatrenia potrebné na dosiahnutie zhody s týmto rámcovým rozhodnutím do 31. decembra 2003.

8 — Článok 3 ods. 2.

20. Komisia vo svojom vyjadrení uviedla, že kým Taliansko riadne prebralo rámcové rozhodnutie do vnútroštátneho práva, Bundesverfassungsgericht (Nemecký spolkový ústavný súd) nálezom z 18. júla 2005 vyhlásil, že zákon preberajúci rámcové rozhodnutie v Nemecku je neplatný. Bundestag preto 20. júla 2006, krátko po pojednávaní v prejednávanej veci, prijal nový vykonávací zákon. Tento zákon nadobudol platnosť 2. augusta 2006. [9]

Konanie pred vnútroštátnym súdom a prejudiciálne otázky

21. Vnútroštátny súd prejednáva odvolanie podané pánom Kretzingerom proti odsudzujúcemu rozsudku vydanému Landgericht Augsburg. Vnútroštátny súd uvádza nasledujúci opis skutkových okolností v konaní vo veci samej.

22. V máji 1999 a apríli 2000 pán Kretzinger dvakrát prevážal v kamióne z Grécka cez Taliansko a Nemecko do Spojeného kráľovstva cigarety prepašované do Grécka tretími osobami. Cigarety boli ukryté pod iným nákladom. Nezaplatilo sa za ne žiadne clo.

23. Prvú zásielku obsahujúcu 34 500 kartónov pašovaných cigariet zhabali príslušníci talianskej Guardia di Finanza 3. mája 1999. Pán Kretzinger bol krátkodobo zadržaný a/alebo vzatý do väzby. Dňa 22. februára 2001 Corte d'Appello di Venezia vyhovel odvolaniu prokurátora proti prvostupňovému rozhodnutiu o oslobodení spod obžaloby a v jeho neprítomnosti ho uznal vinným z trestného činu dovozu a prechovávania 6 900 kilogramov pašovaného zahraničného tabaku, ako aj z trestného činu krátenia príslušného cla. Uložil mu „trest odňatia slobody jedného roka a ôsmich mesiacov… za obidva trestné činy, z ktorých bol obžalovaný". Výkon trestu bol podmienečne odložený. Podľa talianskeho práva sa daný rozsudok stal právoplatným.

24. Druhá zásielka obsahovala 14 927 kartónov pašovaných cigariet. Pán Kretzinger bol 12. apríla 2000 zadržaný talianskou Guardia di Finanza. Znovu bol v Taliansku krátkodobo zadržaný a/alebo vzatý do väzby. Rozsudkom z 25. januára 2001, opäť vyneseným v jeho neprítomnosti a na základe rovnakých ustanovení talianskeho práva, mu Tribunale di Ancona uložil trest odňatia slobody dvoch rokov (nepodmienečne). Uvedený rozsudok je podľa talianskeho práva takisto právoplatný.

25. Vnútroštátny súd uvádza, že napriek niekoľkým pokusom o objasnenie týchto rozsudkov sa mu nepodarilo s istotou zistiť,

9 — Bundesgesetzblatt 2006 Teil I Nr. 6 z 25. júla 2006.

akého cla sa tieto rozsudky týkali, a najmä, či aspoň jeden z týchto súdov rozhodol o obvineniach týkajúcich sa colného podvodu alebo určil trest za takýto čin.

26. Pán Kretzinger čelil pred Landgericht Augsburg obžalobe z trestného činu krátenia cla, ku ktorému došlo pri prvom dovoze pašovaného tovaru do Grécka (trestný čin podľa § 374 nemeckého daňového zákonníka), a bol uznaný vinným. Landgericht ho odsúdil na trest odňatia slobody v trvaní jedného roka a desiatich mesiacov, pokiaľ ide o prvú zásielku, a na trest odňatia slobody jedného roka, pokiaľ ide o druhú zásielku.

27. Landgericht Augsburg si bol vedomý existencie odsudzujúcich rozsudkov vynesených v Taliansku, avšak konštatoval, že tresty uložené pánovi Kretzingerovi neboli v Taliansku vykonané. Zastával názor, že aj keď rovnaké dve zásielky cigariet predstavovali skutkový základ obidvoch talianskych rozsudkov a aj jeho vlastných rozhodnutí, článok 54 DVSD sa neuplatňuje.

28. Zdá sa, že talianske orgány neuskutočnili na základe rámcového rozhodnutia žiadne kroky na účel vykonania odsudzujúcich rozsudkov vynesených v Taliansku.

29. Pán Kretzinger sa odvolal na trestný senát Bundesgerichtshof (vnútroštátny súd) a obmedzil sa na právne otázky. Uvedený súd má pochybnosti o tom, či je odôvodnenie uvedené Landgericht Augsburg zlučiteľné s právom EÚ.

30. Osobitne má pochybnosti týkajúce sa záveru uvedeného súdu, že pokiaľ ide o rozsudky odsudzujúce pána Kretzingera v Taliansku, neuplatní sa zásada *ne bis in idem* stanovená v článku 54 DVSD, a neexistuje teda prekážka ďalšieho trestného konania v Nemecku. Tento súd uvažuje, či v dôsledku jedinej cesty z Grécka do severnej Európy „môže byť páchateľ potrestaný v samostatnom trestnom konaní vedenom v každom členskom štáte, cez ktorého územie prechádza, za trestný čin colnej povahy spáchaný pri každom prekročení hranice, a či teda môže byť nútený vykonať všetky takého tresty postupne, alebo či trest uložený v jednom členskom štáte (len) za jednu časť takejto jedinej cesty môže brániť ďalšiemu stíhaniu v celej Európe“.

31. Vnútroštátny súd preto Súdnemu dvoru položil tieto prejudiciálne otázky:

„1. Ide o trestné stíhanie ‚toho istého činu‘ v zmysle článku 54 DVSD, keď obvineného odsúdil taliansky súd za dovoz

pašovaného zahraničného tabaku do Talianska, jeho prechovávanie v tejto krajine, ako aj nezaplatenie dovozného cla, a neskôr ho odsúdil nemecký súd v súvislosti so skorším prevzatím uvedeného tovaru v Grécku za krátenie (formálne gréckeho) dovozného cla, ktoré malo byť zaplatené pri dovoze treťou osobou do Grécka, ak mal obvinený od začiatku v úmysle po prevzatí tovaru v Grécku previesť ho cez Taliansko do Spojeného kráľovstva?

2. Je v zmysle článku 54 DVSD trest ‚už odpykaný' alebo ‚sa práve odpykáva',

a) ak bol obvinený odsúdený na trest odňatia slobody, ktorý je podľa práva štátu, v ktorom bol rozsudok o uložení trestu vyhlásený, podmienečný;

b) ak bol obvinený krátkodobo zadržaný a/alebo vzatý do väzby a doba tohto zadržania, resp. väzby sa podľa práva štátu, v ktorom bol rozsudok o uložení trestu vyhlásený, započíta do doby neskoršieho výkonu trestu odňatia slobody?

3. Máju na výklad pojmu vykonanie trestu v zmysle článku 54 DVSD vplyv

a) skutočnosť, že vzhľadom na prebratie do vnútroštátneho práva rámcového rozhodnutia z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34) vykonanie rozsudku o uložení trestu, ktorý má podľa vnútroštátneho práva právoplatnosť rozhodnutej veci, závisí v každom okamihu od (prvého) štátu, ktorý ho vyhlásil;

b) skutočnosť, že z dôvodu, že ide o rozsudok v neprítomnosti, neexistuje povinnosť vyhovieť žiadosti o vzájomnú spoluprácu štátu, ktorý vyhlásil rozsudok o uložení trestu, smerujúcu k vydaniu odsúdenej osoby alebo k vykonaniu rozsudku v požiadanom štáte?"

32. Písomné pripomienky predložili vlády Rakúska, Českej republiky, Nemecka, Poľska, Španielska a Švédska a Komisia. Zástupca pána Kretzingera bol vymenovaný až po ukončení písomnej časti konania. Z tohto dôvodu boli hlavné pripomienky pána Kretzingera predložené na pojednávaní uskutočnenom 4. júla 2006, na ktorom tiež pred-

niesli svoje ústne pripomienky Nemecko, Holandsko, Španielsko a Komisia.

33. Je vhodné poznamenať, že písomné pripomienky boli predložené pred vyhlásením rozsudku vo veci Van Esbroeck [10]. Pojednávanie sa však konalo až po vyhlásení uvedeného rozsudku.

Posúdenie

Prvá otázka

34. Podstatou prvej otázky vnútroštátneho súdu je, aký je význam pojmu „ten istý čin“ v článku 54 DVSD, a osobitne, či je možné považovať prepravu pašovaného tovaru v kamióne z Grécka cez Taliansko a Nemecko s miestom určenia v Spojenom kráľovstva za ten istý čin na účely uvedeného ustanovenia, ak úmyslom obvineného bolo od začiatku prepraviť tovar z Grécka do Spojeného kráľovstva.

35. Zastávam názor, že problémy vyplývajúce z prvej otázky boli vyriešené rozsudkom vo veci Van Esbroeck a potvrdené neskoršou judikatúrou. [11]

36. V rozsudku Van Esbroeck Súdny dvor uviedol, že „jediným relevantným kritériom“ na účely uplatnenia článku 54 DVSD je „kritérium zhodnosti skutkovej podstaty činu, ktorým sa rozumie existencia celku konkrétnych okolností, ktoré sú navzájom nerozlučiteľne spojené“ [12]. Skutkové podstaty činu predstavujú „ten istý čin“, pokiaľ predstavujú „súbor okolností, ktoré sú nerozlučiteľné spojené v čase, priestore, ako aj z hľadiska svojho predmetu“ [13]. Súdny dvor odmietol názor, že by určité činy bolo možné považovať za „ten istý čin“ na účely článku 54 DVSD, len ak existuje zhodnosť chráneného právneho záujmu alebo zhodnosť právnej kvalifikácie takýchto činov. [14] Je vecou vnútroštátneho súdu, aby na základe skutkových okolností určil, či „predmetná skutková podstata činov predstavuje súbor činov, ktoré sú nerozlučiteľné spojené v čase, priestore, ako aj z hľadiska svojho predmetu“ [15].

10 — Rozsudok z 9. marca 2006, Van Esbroeck, C-436/04, Zb. s. I-2333. Generálny advokát Ruiz-Jarabo Colomer predniesol svoje návrhy 20. októbra 2005.

11 — Pozri rozsudky z 28. septembra 2006, Van Straaten, C-150/05, Zb. s. I-9327, a Gasparini a i., C-467/04, Zb. s. I-9199.

12 — Bod 36.

13 — Bod 37.

14 — Rozsudok Van Esbroeck, už citovaný v poznámke pod čiarou 10, body 31, 32 a 35. V prípade súčasných trestov Spoločenstva a vnútroštátnych trestov za tie isté činy v oblasti práva hospodárskej súťaže Súdny dvor takisto stanovil, že zásada *ne bis in idem* sa uplatní, ak je totožný právny záujem chránený právom Spoločenstva a vnútroštátnymi právnymi predpismi. Z dôvodov uvedených v mojich návrhoch vo veci Gasparini, uvedenej v poznámke pod čiarou 11, body 155 až 158, zastávam názor, že zjavný rozpor medzi obidvoma prameňmi judikatúry je možné prekonať.

15 — Bod 38.

37. Z rozsudku Van Esbroeck vyplýva, že vnútroštátny súd je príslušný, aby určil, či trestné stíhanie pána Kretzingera v Nemecku za pašovanie cigariet do Grécka a v Taliansku za pašovanie rovnakého tovaru do Talianska sa týka činov nerozlučiteľne spojených v čase, priestore, ako aj z hľadiska svojho predmetu.

38. V tejto súvislosti musí vnútroštátny súd brať do úvahy konštatovanie Súdneho dvora v rozsudku Van Esbroeck, že následnosť udalostí spočívajúcich vo vývoze a dovoze, ktoré spolu súvisia, „môže v zásade predstavovať súbor skutkov, ktoré sú z hľadiska svojej samotnej povahy nerozlučiteľne spojené“ [16]. Ako správne uvádza generálny advokát Ruiz-Jarabo Colomer v uvedenej veci, je „smiešne hovoriť o dovoze a vývoze na území, na ktorom sa uplatňuje právny poriadok, ktorý je vo svojej podstate určený na odstránenie hraníc pre osoby, ako aj pre tovar“ [17].

39. Rovnaké dôvody je možné obdobne uplatniť aj v prejednávanej veci. Vnútroštátny súd uvádza, že úmyslom pána Kretzingera bolo od začiatku prepraviť predmetný pašovaný tovar po ceste z miesta vstupu na územie Spoločenstva (Grécko) do miesta jeho konečného určenia (Spojené kráľovstvo) v rámci jedinej cesty. To si nutne vyžadovalo prekročiť niekoľkokrát vnútroštátne hranice EÚ. Tieto prekročenia hraníc predstavujú rozdielne etapy celkového konania a nie je možné ich umelo rozdeľovať. V podstate ich je možné považovať za činy spojené v čase, priestore a (so zreteľom na konečný cieľ cesty, ktorej boli súčasťou, a na jednotnosť úmyslu) z hľadiska svojho predmetu. Pašovanie cigariet do Grécka (trestné stíhanie v Nemecku) a pašovanie tých istých cigariet do Talianska pri prekročení talianskej hranice dotknutým kamiónom na ceste do miesta jeho konečného určenia v Spojenom kráľovstva (trestné stíhanie v Taliansku) predstavujú teda pravdepodobne „ten istý čin“ na účely článku 54 DVSD.

40. Navrhujem preto, aby Súdny dvor na prvú otázku odpovedal takto:

„Výraz ‚ten istý čin‘ v článku 54 DVSD sa týka zhodnosti skutkovej podstaty činov, ktorou sa rozumie existencia celku konkrétnych okolností, ktoré sú navzájom nerozlučiteľne spojené v čase, v priestore, ako aj z hľadiska svojho predmetu. Príslušným pre určenie, či skutkové okolnosti konania vo veci samej sú takto spojené, je príslušný vnútroštátny súd. Pokiaľ však bolo od začiatku úmyslom obvineného previesť pašovaný tovar z miesta vstupu do miesta konečného určenia v Spoločenstve v rámci jedinej prepravy, každé ďalšie prekročenie vnútorných hraníc v rámci

16 — Bod 37.

17 — Bod 52 jeho návrhov, už citovaných v poznámke pod čiarou 9.

takejto prepravy je v podstate možné považovať za činy nerozlučiteľne spojené na tento účel.“

Druhá otázka

41. Druhá otázka má dve časti.

Druhá otázka písm. a)

42. Podstatou otázky vnútroštátneho súdu je, či je možné trest odňatia slobody uložený podľa vnútroštátneho práva, ktorého výkon bol podmienečne odložený, považovať za trest „už odpykaný“, alebo ktorý „sa práve odpykáva“, na účely článku 54 DVSD. V ďalšom texte budem označovať tieto dve požiadavky ako „podmienku vykonania“.

43. Súhlasím so všetkými účastníkmi konania, ktorí predložili pripomienky, že na účely zásady *ne bis in idem* v článku 54 DVSD predstavuje podmienečný trest odňatia slobody trest „už odpykaný“, alebo ktorý „sa práve odpykáva“.

44. Aj stručná porovnávacia štúdia práva ukazuje, že hoci jednotlivé členské štáty môžu uplatňovať rozdielne konkrétne podmienky, vo všetkých týchto štátoch môže byť trest odňatia slobody uložený obvinenému, o ktorého vine bolo rozhodnuté, za určitých okolností zmiernený podmienečným odkladom jeho výkonu. Dôvodom tohto odkladu je skutočnosť, že v prípade pomerne krátkej doby trvania trestu odňatia slobody v prípade páchateľov, u ktorých nie je pravdepodobná recidíva, nie je v záujme spoločnosti — a rovnako ani v záujme daného jednotlivca —, aby boli vystavení nepriaznivému vplyvu pobytu vo väzení. Opätovné začlenenie páchateľa do spoločnosti je možné lepšie zabezpečiť odkladom výkonu trestu, ktorý je podmienený tým, že odsúdený bude počas doby odkladu dodržiavať určité podmienky.

45. Okolnosti, za ktorých je možné výkon trestu podmienečne odložiť, sa v jednotlivých vnútroštátnych právnych systémoch líšia, avšak ich podstatné črty sú podobné. Súvisia so závažnosťou trestného činu (a teda trestnou sadzbou) a osobnými pomermi páchateľa. Sudca, ktorý rozhoduje o treste, obvykle disponuje určitou diskrečnou právomocou, a to pokiaľ ide o osobné pomery páchateľa.

46. Podmienečný odklad výkonu trestu odňatia slobody vždy príslušný súd spája s určitými podmienkami, ktoré musí páchateľ počas doby odkladu výkonu trestu dodržiavať. Tieto podmienky sa v jednotlivých členských štátoch líšia a sú tiež závislé od okolností veci. Príslušné orgány sledujú dodržiavanie týchto podmienok a príslušný

súd má právomoc v prípade ich porušenia rozhodnúť o výkone trestu. Rozhodnutie o výkone trestu je obyčajne fakultatívne, v určitých prípadoch však môže byť aj obligatórne. V prípade odsúdenia za iný trestný čin sa obvykle rozhodne o vykonaní podmienečne odloženého trestu.

47. Pokiaľ ide o rozhodnutie o vykonaní podmienečne uloženého trestu, je potrebné vykonať celý pôvodne uložený trest odňatia slobody.

48. Pokiaľ však páchateľ dodržiava počas doby odkladu výkonu trestu stanovené podmienky, je (v závislosti od úpravy v dotknutom členskom štáte) potom jeho trest zapísaný do registra trestov, ako riadne vykonaný, alebo sa predpokladá, že trestný čin nebol spáchaný a odsudzujúci rozsudok nebol vydaný.

49. Z hmotnoprávneho hľadiska zahrnuje podmienečný trest odňatia slobody trest, ktorý bol vykonaný. Osoba, ktorej bol uložený podmienečný trest odňatia slobody, bola súdená, odsúdená a bol je uložený trest. Vzhľadom na dĺžku trvania podmienečného odkladu výkonu trestu, počas ktorej musí táto osoba dodržiavať určité podmienky, je jej obvyklá sloboda konať dočasne obmedzená. Je si tiež vedomá toho, že ak poruší stanovené podmienky, je pravdepodobné, že jej bude uložený výkon trestu odňatia slobody. Žije s týmto Damoklovým mečom nad hlavou.

50. Je teda zrejmé, že podmienečný trest odňatia slobody skutočne „trestá“ páchateľa, aj keď v menšej miere, než v prípade bezprostredného trestu odňatia slobody. V dôsledku toho sa má, počas doby jeho existencie, považovať za trest „už odpykaný [alebo] sa práve odpykáva“ v zmysle článku 54 DVSD.

51. Poznamenávam ďalej, že na vnútroštátnej úrovni osoba, ktorej bol uložený podmienečný trest, podlieha vo všeobecnosti zásade *ne bis in idem*. Osoba už bola vystavená nebezpečenstvu uloženia trestu a nemalo by jej hroziť opätovné stíhanie za ten istý čin.[18] Nevidím žiadny dôvod, prečo by mal byť tento záver odlišný v rámci Schengenskej dohody.

52. Na základe vyššie uvedených úvah navrhujem Súdnemu dvoru, aby na druhú otázku písm. a) odpovedal takto:

„Trest odňatia slobody, ktorého výkon bol podmienečne odložený s tým, že po určitý čas

18 — Pozri analýzu súvislosti medzi pravidlom o neprípustnosti dvojitého nebezpečenstva uloženia trestu a zásadou *ne bis in idem* uvedenou v bodoch 72 až 77 mojich návrhov vo veci Gasparini, už citované v poznámke pod čiarou 10.

bude páchateľ dodržiavať určité podmienky stanovené v súlade so zákonom štátu, kde bol rozsudok vynesený, je trestom, ktorý už bol odpykaný alebo ktorý sa práve odpykáva v zmysle článku 54 DVSD, a ak sú splnené ostatné podmienky uvedeného ustanovenia, uplatňuje sa zásada *ne bis in idem* zakotvená v uvedenom článku."

Druhá otázka písm. b)

— Väzba

53. Podstatou otázky vnútroštátneho súdu je, či je podmienka výkonu uvedená v článku 54 DVSD splnená, ak bol obvinený krátkodobo zadržaný a/alebo vzatý do väzby a doba tohto zadržania, resp. väzby sa podľa práva štátu, v ktorom bol rozsudok o uložení trestu vynesený, započíta do doby neskoršieho výkonu trestu odňatia slobody. Z dôvodu prehľadnosti budem neskôr uvedený pojem nazývať „zásada započítania".

54. Vnútroštátny súd svoju otázku obmedzil výslovne na prípad, keď je väzba krátkodobá. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania však nie je zrejmé, či krátkodobé odňatie slobody pána Kretzingera v Taliansku [19] spočívalo v zadržaní bez zásahu súdu alebo či bol vzatý do väzby na základe rozhodnutia príslušného súdu. Vnútroštátny súd vo svojej otázke výslovne uvádza obidva druhy väzby. Z toho dôvodu a takisto so zreteľom na predložené písomné pripomienky sa budem najskôr zaoberať väzbou vo všeobecnosti, bez ohľadu na dĺžku jej trvania a neskôr dobou zadržania.

55. Najskôr je vhodné uviesť dve úvodné poznámky.

56. Po prvé, väzba je citlivou oblasťou trestného práva a politiky v demokratickej spoločnosti, pretože chráni verejný záujem na úkor osobnej slobody. Vo všeobecnosti platí, že občania nemôžu byť zbavení svojej osobnej slobody, pokiaľ neboli príslušným súdom, v súlade s konaním stanoveným zákonom,

19 — Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že pán Kretzinger bol v súvislosti s prvým konaním zadržaný políciou len na jeden deň. Pokiaľ ide o druhé konania v Ancone, nie sú k dispozícii žiadne údaje.

odsúdení za trestný čin.[20] Práve z toho dôvodu podlieha preventívne pozbavenie osobnej slobody striktným procesnoprávnym a hmotnoprávnym zárukám stanoveným Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „EDĽP“).[21] Z rovnakého dôvodu osoby vzaté do väzby, voči ktorým je neskôr zastavené trestné stíhanie, alebo ktoré sú súdené, ale oslobodené, môžu mať za určitých okolností nárok na náhradu škody.[22]

57. Po druhé, cieľom väzby nie je (a nemohlo byť) potrestanie obvineného z trestného činu, za ktorý doposiaľ nebol odsúdený. Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že cieľom väzby je predísť nebezpečenstvu, že sa obvinený nedostaví pred súd alebo že v prípade prepustenia bude ovplyvňovať výkon spravodlivosti, pokračovať v trestnej činnosti alebo narušovať verejný poriadok.[23] Ako uvádza Nemecko, Španielsko a Rakúsko, väzba teda predchádza každému uloženiu trestu alebo právoplatnému rozhodnutiu v trestnom konaní.

58. Pokiaľ ide o položené otázky, súhlasím so všetkými účastníkmi konania, ktorí predložili pripomienky (samozrejme s výnimkou pána Kretzingera), že dobu väzby nie je možné považovať za odpykanie (časti alebo celého) trestu na účely článku 54 DVSD.

59. Článok 54 DVSD sa uplatní len vtedy, ak bola daná osoba „právoplatne odsúdená“. Väzba sa vykoná v priebehu trestného konania. Vo svojej podstate sa tak uplatňuje pred „právoplatným odsúdením“ v súlade s uplatniteľnými predpismi. Na základe doslovného výkladu teda článok 54 DVSD nie je možné uplatniť na tieto doby, hoci sa podľa vnútroštátneho práva zohľadňujú v každom nasledujúcom treste odňatia slobody.

60. Ciele väzby sú teda celkom odlišné od cieľov, ktoré sleduje spoločnosť pri výkone trestu.[24]

20 — Pozri článok 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 EDĽP.

21 — K článku 5 ods. 1 písm. c) a článku 5 ods. 3 EDĽP existuje rozsiahla judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva. Pozri osobitne rozsudok z 31. júla 2000, Ječius/Litva, 34578/97, Zb. s. 2000-IX.

22 — Napríklad vo Francúzsku.

23 — Pozri napríklad rozsudok z 24. júla 2003, Smirnova/Rusko, 46133/99 a 48183/99, bod 59, 2003-IX a tam citovanú judikatúru.

24 — Pozri bod 57 vyššie.

61. Odmietam teda tvrdenie, že by osoba, ktorá bola vzatá do väzby (osobitne, ak táto väzba bola krátkodobá), tým nutne spĺňala podmienku výkonu podľa článku 54 DVSD.

62. Pán Kretzinger, Rakúsko, Holandsko a Komisia však správne tvrdia, že môžu existovať okolnosti, za ktorých bude mať väzba takýto účinok. Pokiaľ je obvinený vzatý do väzby, následne odsúdený a je mu uložený trest odňatia slobody, je voči tejto osobe vydané právoplatné rozhodnutie, a v tomto okamihu je teda splnená prvá podmienka uplatniteľnosti článku 54 DVSD. Za týchto okolností je otázne, či doba trvania väzby, ktorá sa podľa vnútroštátneho práva musí započítať do výkonu následne uloženého trestu odňatia slobody, môže predstavovať splnenie podmienky výkonu v článku 54 DVSD.

63. Pri zodpovedaní na tieto otázky je potrebné rozlišovať dva varianty.

64. Pokiaľ ide o prvý variant, dĺžka trvania väzby je prinajmenšom rovnaká ako dĺžka trvania trestu odňatia slobody uloženého právoplatným rozsudkom. Pokiaľ mi je známe, trestnoprávne systémy všetkých členských štátov obsahujú nejakú verziu zásady započítania [25] pri výkone akéhokoľvek trestu odňatia slobody. Právny zástupca pána Kretzingera a Španielsko správne uvádzajú, že táto zásada predstavuje konkrétne vyjadrenie všeobecnej zásady proporcionality v trestnom súdnictve (a taktiež zásady prirodzenej spravodlivosti): prísnosť trestov nesmie byť neprimeraná trestnému činu. Podľa vnútroštátneho práva je teda potrebné dobu pozbavenia slobody v priebehu konania odpočítať od každej doby odňatia slobody uloženej právoplatným rozsudkom. Ak je skôr menovaná doba prinajmenšom rovnaká ako druhá doba, platí, že trest odňatia slobody bol vykonaný pobytom vo väzbe. Páchateľovi by bol inak uložený prísnejší trest, než spoločnosť považuje za primerané pre daný trestný čin.

65. Rovnaký záver sa uplatňuje na účely článku 54 DVSD. Uvedený záver je totiž nevyhnutný, ak zvážime, že zásada započítania vyplýva z požiadaviek

25 — Tato zásada sa vo francúzskom trestnom práve nazýva principe d'imputation alebo v nemeckom trestnom práve Anrechnungsprinzip. Pozri tiež rozhodnutie House of Lords z 27. júla 2000, Regina/Governor of Her Majesty's Prison Brockhill, Ex parte Evans, (č. 2) [2001] 2 AC 19, v ktorom Lord Hope of Craighead spomenul „širokú zásadu…, že doby strávené vo väzbe, ktoré je možné spájať len s trestným činom, za ktorý bol páchateľ odsúdený, je potrebné zohľadniť pri určení dĺžky trvania odňatia slobody po tom, čo bol páchateľ odsúdený“. Uvedená zásada je zakotvená tiež v článku 26 ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady (ktorý je súčasťou kapitoly 3 s názvom „Účinky odovzdania“), podľa ktorého „vydávajúci členský štát započíta všetky obdobia zadržiavania vyplývajúce z výkonu európskeho zatykača do celkovej doby zadržiavania na výkon vyneseného trestu alebo ochranného opatrenia vo vydávajúcom členskom štáte“. V niektorých členských štátoch, napríklad v Nemecku a v niektorých častiach Spojeného kráľovstva, umožňujú pravidlá ukladania trestu príslušnému sudcovi odmietnuť uplatnenie tejto zásady z dôvodov súvisiacich so správaním páchateľa vo väzbe. Každá takáto výnimka však musí byť riadne odôvodnená.

prirodzenej spravodlivosti a zásady proporcionality v trestnom súdnictve a že teda ide o všeobecnú zásadu práva EÚ.[26] Z toho vyplýva, že aj keby vnútroštátne právo nestanovilo žiadnu zásadu započítania,[27] z práva EÚ vyplýva, že členské štáty musia považovať podmienku výkonu uvedenú v článku 54 DVSD za splnenú, pokiaľ bola odsúdená osoba vo väzbe v jednom členskom štáte rovnako dlhú dobu alebo dlhšiu, aká zodpovedá trestu odňatia slobody uloženému v inom členskom štáte za tie isté činy. Každé ďalšie trestné stíhanie proti tej istej osobe na základe tých istých skutkových okolností činu je tak vylúčené článkom 54 DVSD.

66. Pokiaľ ide o druhý variant, doba strávená vo väzbe je kratšia ako dĺžka trvania právoplatného trestu odňatia slobody. V rámci tohto variantu je potrebné rozlišovať dva rozdielne prípady.

67. V prvom prípade dotknutý páchateľ vykonáva zostávajúcu časť trestu odňatia slobody (teda rozdiel medzi dobou väzby a dĺžkou uloženého trestu odňatia slobody).[28] Keďže sa trest „práve odpykáva“, je podmienka výkonu stanovená v článku 54 DVSD zjavne splnená. Za predpokladu splnenia ostatných podmienok uvedených v článku 54 DVSD sa musia ostatné členské štáty zdržať opätovného stíhania takéhoto páchateľa za tie isté činy.

68. V druhom prípade bol síce páchateľ vzatý do väzby, avšak v čase vyhlásenia trestu odňatia slobody je na slobode. Trest sa nemôže považovať za odpykaný (pretože časť trestu nebola doposiaľ vykonaná) a nemožno ani tvrdiť, že sa práve odpykáva (pretože obvinený nie je vo väzení). Podmienka výkonu teda nie je splnená. Za týchto okolností sa obvinený nemôže dovolávať článku 54 DVSD, pokiaľ je v inom členskom štáte začaté proti jeho osobe ďalšie trestné konanie pre ten istý čin.

69. V neskôr uvedenom prípade by sa však páchateľ mohol dovolávať zásady započítania na základe práva Spoločenstva a domáhať sa, aby sa každá doba strávená vo väzbe v prvom členskom štáte odpočítala od dĺžky trestu odňatia slobody uloženého v druhom členskom štáte.

26 — Pozri analýzu uvedenú v bodoch 53 až 64 mojich návrhov vo veci Kraaijenbrink, C-367/05, ktoré som tiež dnes predniesla.

27 — Táto možnosť je však len teoretická. Ako som už vyššie uviedla, všetky vnútroštátne trestnoprávne systémy uznávajú zásadu započítania doby väzby.

28 — Alebo skončí doba podmienečného odkladu výkonu trestu (odňatia slobody), tak ako je to uvedené vyššie.

70. Ako som uviedla vyššie, zastávam názor, že zásada započítania je všeobecnou zásadou práva EÚ, vyplývajúcou zo zásady proporcionality v trestnom práve a zásady prirodzenej spravodlivosti, ktorá je odlišná od zásady *ne bis in idem*, aj napriek tomu, že s ňou súvisí. Páchateľ sa jej teda môže priamo dovolávať.

71. Aj keby Súdny dvor túto úvahu odmietol, článok 56 DVSD [29] by, tak ako tvrdí Komisia a Švédsko, ukladal členskému štátu povinnosť započítať každú dobu odňatia slobody obvineného v inom členskom štáte do trestu odňatia slobody, ktorý mu chce uložiť.

72. Široká formulácia článku 56 DVSD naznačuje, že sa uplatní len vtedy, ak je z akéhokoľvek dôvodu v členskom štáte začaté stíhanie toho istého obvineného, napriek tomu, že voči nemu bolo vydané právoplatné rozhodnutie za ten istý čin v inom členskom štáte. [30] Takáto situácia môže nastať v prípade, keď sa uplatní jedna z výnimiek uvedených v článku 55 DVSD, alebo v prípade, keď bolo voči obvinenému vydané „právoplatné rozhodnutie“, avšak podmienka výkonu uvedená v článku 54 DVSD nebola splnená. Za iných okolností sa uplatní zásada *ne bis in idem* stanovená v článku 54 DVSD.

— Doba policajného zadržania

73. Vo väčšine členských štátov má polícia právomoc podozrivého krátkodobo zadržať na účel jeho výsluchu alebo predbežného vyšetrovania. Táto doba vo všeobecnosti nesmie prekročiť 48 až 72 hodín a počas nej musí byť podozrivá osoba predvedená pred príslušný súd, ktorý musí rozhodnúť buď o povolení ďalšieho trvania zadržania, o vzatí do väzby, alebo o prepustení, bez ohľadu na to, či bude obvinený, alebo nie. [31] Podobne ako v prípade väzby (a z rovnakých dôvodov súvisiacich s prednosťou osobnej slobody, základnými demokratickými hodnotami a právnym štátom) podlieha zadržanie striktnejším podmienkam podľa článku 5 ods. 1 písm. c) a článku 5 ods. 3 EDĽP, tak ako to vyložil Európsky súd pre ľudské práva. [32]

29 — Zastávam názor, že článok 56 DVSD len vyjadruje všeobecnú zásadu započítania (ktorá sa vzťahuje na každý predtým uložený trest za ten istý čin bez ohľadu na jeho povahu) na účely Schengenskej dohody, a len ak ide o tresty zahrnujúce odňatie slobody. Skutočnosťou, že články 54 a 56 sú súčasťou kapitoly 3 hlavy III DVSD s názvom „Zákaz dvojitého trestu“, podľa môjho názoru nie je dotknutá skutočnosť, že ide o dve samostatné zásady práva EÚ. Zásadou započítania som sa zaoberala v bodoch 53 až 64 mojich návrhov vo veci Kraaijenbrink, už citovanej v poznámke pod čiarou 26.

30 — Vo veci Kraaijenbrink (už citovanej v poznámke pod čiarou 26) holandská vláda dôrazne odmietla ústne vyjadrenia Komisie v tomto smere. Pozri bod 54 mojich návrhov v danej veci.

31 — Úprava uväznenia osoby podozrivej z terorizmu môže byť menej liberálna.

32 — Najdôležitejšou vecou je rozsudok z 29. novembra 1988, Brogan a i./Spojené kráľovstvo, 11209/84; 11234/84; 11266/84; 11386/85, séria A č. 145-B.

74. Nevidím žiadny dôvod, prečo by sa na dobu trvania zadržania mali na účely splnenia podmienky výkonu uvedenej v článku 54 DVSD uplatňovať odlišné pravidlá než na dobu trvania väzby.[33] Uplatní sa rovnaké odôvodnenie, *mutatis mutandis*.

75. Navrhujem preto, aby Súdny dvor na druhú časť druhej otázky odpovedal takto:

„Doby, počas ktorých bol obvinený zadržaný a/alebo vo väzbe v jednom členskom štáte, sa nepovažujú za trest, ktorý už bol odpykaný alebo sa práve odpykáva na účely článku 54 DVSD, ak tieto doby nie sú aspoň rovnaké ako dĺžka trvania trestu odňatia slobody uloženého právoplatným rozsudkom vyhláseným v konaní, v súvislosti s ktorým bol obvinený zadržaný alebo vzatý do väzby."

Tretia otázka

76. Podstatou tretej otázky vnútroštátneho súdu je prípadný účinok rámcového rozhodnutia na výklad „podmienky vykonania" stanovenej v článku 54 DVSD. Tretia otázka má takisto dve časti.

77. Ako som už uviedla,[34] zákon preberajúci rámcové rozhodnutie do nemeckého práva bol zrušený Bundesverfassungsgericht 18. júla 2005, teda len jeden deň pred tým, ako bol Súdnemu dvoru podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania. Zdá sa, že rámcové rozhodnutie nie je v súčasnosti v Nemecku uplatniteľné. Dňa 20. júla 2006 však bol prijatý nový vykonávací zákon, ktorý nadobudol platnosť 2. augusta 2006, teda po tom, čo sa konalo pojednávanie v prejednávanej veci.

78. Česká republika uviedla, že nie je zrejmé, prečo by odpoveď na druhú časť tretej otázky — ktorá sa týka dopadu rozsudkov vynesených v neprítomnosti a osobitne dosahu článku 5 ods. 1 rámcového rozhodnutia na článok 54 DVSD — mala mať význam z hľadiska výsledku konania pred vnútroštátnym súdom. Talianske orgány nevydali európsky zatykač. Podľa návrhu na začatie prejudiciálneho konania tak ani nemajú v úmysle urobiť.

33 — Je pravdou, že niektoré vnútroštátne systémy stanovujú, že doba zadržania (obyčajne nepresahujúca 24 hodín) sa v určitých prípadoch nezapočítava do každej doby trestu odňatia slobody uloženej právoplatným rozsudkom. Ide o zanedbateľnú výnimku zo všeobecného pravidla.

34 — Bod 20 vyššie.

79. Z týchto dôvodov môže byť tretia otázka len hypotetická, a podľa judikatúry teda neprípustná. [35]

80. Na základe dostupných informácii je však možné, že uvedené otázky, ktoré sa zjavne týkajú výkladu práva EÚ, môžu mať význam v konaní vo veci samej. Takéto posúdenie môže vykonať len vnútroštátny súd. Súdny dvor je teda v podstate povinný rozhodnúť. [36]

Prvá časť — tretia otázka písm. a)

81. Pokiaľ ide o druhú časť uvedenej otázky, vnútroštátny súd v návrhu navyše uvádza, že povaha trestov uložených zahraničnými súdmi rozsudkom vyneseným v neprítomnosti je v Nemecku do určitej miery sporná. Zastávam teda názor, že odpoveď na túto otázku by vnútroštátnemu súdu mohla naozaj pomôcť pri posúdení povahy týchto trestov v kontexte článku 54 DVSD, a to bez ohľadu na článok 5 ods. 1 rámcového rozhodnutia.

82. Navrhujem preto odpovedať na obidve časti tretej otázky.

83. Takisto poznamenávam, že tretia otázka predpokladá vydanie európskeho zatykača na účely „výkonu trestu alebo ochranného opatrenia“ vyžiadanou osobou. Môj rozbor je obmedzený na takúto situáciu.

84. Podstatou prvej časti tejto otázky je, či výklad pojmu „vykonanie“ na účely článku 54 DVSD je ovplyvnený skutočnosťou, že podľa rámcového rozhodnutia, tak ako je prebraté do vnútroštátneho práva, vydávajúci členský štát (v tomto prípade Taliansko), v ktorom bol vydaný právoplatný odsudzujúci rozsudok, môže kedykoľvek požadovať zatknutie a odovzdanie obvineného vykonávajúcim členským štátom (v tomto prípade Nemeckom) na účel vykonania takéhoto rozsudku.

85. Nie je mi jasné, ako by rámcovým rozhodnutím mohol byť ovplyvnený výklad podmienky vykonania v článku 54 DVSD.

35 — Pozri napríklad rozsudok Van Straaten, už citovaný v poznámke pod čiarou 11, bod 34.

36 — Tamže, bod 33.

86. Článok 1 rámcového rozhodnutia stanovuje, že účelom vydania zatykača je, aby iný členský štát zatkol a vydal vyžiadanú osobu „na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia“.

87. Článok 3 ods. 2 rámcového rozhodnutia výslovne stanovuje, že jedným z dôvodov, na základe ktorých je potrebné nevykonať európsky zatykač, je, ak „vykonávajúci súdny orgán je informovaný o tom, že požadovaná osoba bola právoplatne odsúdená niektorým členským štátom za rovnaké trestné činy za predpokladu, že ak bol vynesený rozsudok, tento rozsudok bol vykonaný alebo je v súčasnosti vykonávaný, alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov členského štátu vynášajúceho rozsudok“.

88. Z uvedených ustanovení logicky vyplýva, že pokiaľ je európsky zatykač vydaný na účel výkonu trestu odňatia slobody po skončení konania a odsúdení obvineného, nie je podmienka vykonania uvedená v článku 54 DVSD z povahy veci splnená. Európsky zatykač, ktorým sa má vykonať trest odňatia slobody, je vydaný práve preto, že daný trest nebol odpykaný alebo sa práve neodpykáva. Článok 54 DVSD teda nie je možné uplatniť. Z toho nevyhnutne vyplýva, že za takýchto okolností členskému štátu nebráni zásada *ne bis in idem* v tom, aby začal trestné stíhanie pre ten istý čin, aj keď dotknutý páchateľ bol súdený a odsúdený za ten istý čin v inom členskom štáte.

89. Zo samotného rámcového rozhodnutia teda vyplýva, že samotné vydanie európskeho zatykača, a už vôbec nie samotná možnosť jeho vydania v budúcnosti, nemá žiadne dôsledky na zásadu *ne bis in idem*. Naopak, z článku 3 ods. 2 vyplýva, že zásada *ne bis in idem* má rozhodujúci význam pre vykonanie či nevykonanie európskeho zatykača podľa rámcového rozhodnutia.

90. Uvedený záver je podporený aj skutočnosťou spomenutou Rakúskom v jeho pripomienkach, že zmluvné strany Schengenskej dohody [37] nie sú rovnaké ako štáty, ktorým je určené rámcové rozhodnutie. Pokiaľ by uplatnenie zásady *ne bis in idem* v článku 54 DVSD bolo závislé na ustanoveniach rámcového rozhodnutia, vznikla by právna neistota.

37 — Kým rámcové rozhodnutie sa uplatňuje na všetky členské štáty EÚ, DVSD sa uplatňuje len na členské štáty, ktoré v plnom rozsahu prebrali Schengenské acquis, a takisto na Nórsko a Island ako zmluvné štáty DVSD a Spojené kráľovstvo a Írsko, pokiaľ ide okrem iného o články 54 až 58 DVSD. Pozri bod 75 mojich návrhov vo veci Gasparini, už citovanej v poznámke pod čiarou 11.

91. Navrhujem preto, aby Súdny dvor odpovedal na prvú časť tretej otázky takto:

„Pojem vykonanie na účely článku 54 DVSD nie je ovplyvnený skutočnosťou, že členský štát, v ktorom bol voči obvinenému vydaný právoplatný odsudzujúci rozsudok podľa vnútroštátneho práva, môže kedykoľvek vydať európsky zatykač pre odovzdanie tohto obvineného na účel vykonania jeho trestu podľa rámcového rozhodnutia Rady o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi."

Druhá časť — tretia otázka písm. b)

92. Podstatou druhej časti tretej otázky je, či je výklad podmienky vykonania uvedenej v článku 54 DVSD ovplyvnený skutočnosťou, že trest, ktorý je predmetom európskeho zatykača, bol uložený rozsudkom vyneseným v neprítomnosti.

93. Vnútroštátny súd analyzuje uvedenú otázku s odkazom na článok 5 ods. 1 rámcového rozhodnutia. Domnieva sa, že možnosť nového konania ako predpoklad odovzdania v situácii upravenej v uvedenom ustanovení môže viesť k pochybnostiam, či odsudzujúce rozsudky vynesené v Taliansku sú správne kvalifikované ako „právoplatné" na účely článku 54 DVSD (za predpokladu, že pojem „právoplatný" nemá byť vymedzený výlučne na základe vnútroštátnych právnych predpisov). Upozorňuje na možnosť, že činy týkajúce sa niekoľkých členských štátov, ktoré sú namierené takisto proti finančným záujmom Spoločenstva, by mohli zostať nepotrestané. Bolo by tomu tak vtedy, ak by rozsudok vynesený jedným členským štátom v neprítomnosti bránil stíhaniu v iných členských štátoch a takýto rozsudok vynesený v neprítomnosti by zároveň nebol nikdy vykonaný a štát, v ktorom bol rozsudok vynesený, by sa ho nepokúsil vykonať. [38]

94. Otázka je formulovaná tak, že sa zameriava na možný dosah odsudzujúcich rozsudkov vynesených v neprítomnosti v prvom členskom štáte na výklad podmienky vykonania obsiahnutej v článku 54 DVSD. Niektorí účastníci konania, ktorí predložili pripomienky, však správne uviedli, že podstatou otázky vnútroštátneho súdu skôr je, či rozsudky vynesené v neprítomnosti je potrebné považovať za „právoplatné" na účely článku 54 DVSD.

95. Článok 5 ods. 1 rámcového rozhodnutia výslovne upravuje dôsledky rozsudkov

38 — Vnútroštátny súd zastáva názor, že takáto situácia naozaj nastala, pokiaľ ide o tresty uložené v Taliansku.

vynesených v neprítomnosti na účely európskeho zatykača. Článok 5 ods. 1 stanovuje, že ak príslušná osoba „nebola osobne predvolaná alebo inak informovaná o dátume a mieste konania, ktoré viedlo [čo viedlo — *neoficiálny preklad*] k rozhodnutiu vydaného v neprítomnosti“, vykonávajúci členský štát môže odovzdanie tejto osoby podmieniť tým, že „vydávajúci súdny orgán poskytne primeranú požadovanú záruku na ubezpečenie osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, že bude môcť podať návrh na obnovu konania prípadu vo vydávajúcom členskom štáte a zúčastniť sa na vynesení rozsudku“.

96. Uvedené ustanovenie odráža požiadavky stanovené Európskym súdom pre ľudské práva v jeho judikatúre týkajúcej sa článku 6 EDĽP (právo na spravodlivé súdne konanie). Podľa uvedenej judikatúry (a v rozpore s tvrdením Poľska) nie sú konania v neprítomnosti samy osebe nezlučiteľné s článkom 6 dohovoru. Musia však byť vedené v súlade so striktnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi požiadavkami stanovenými EDĽP, aby sa zamedzilo možnému pozbaveniu prístupu k spravodlivosti. Konania vedené v neprítomnosti sú v zásade podľa EDĽP prípustné len vtedy, ak je jednoznačne určené, že obvinený sa vzdal svojho práva zúčastniť sa pojednávania, alebo sa úmyselne nachádzal mimo dosahu orgánov dotknutého štátu. [39]

97. Ak druhú časť tretej otázky budeme brať doslovne, je možné na ňu jednoducho odpovedať (ako správne poznamenáva Španielsko), že skutočnosť, že právoplatný odsudzujúci rozsudok bol vyhlásený v neprítomnosti, nemá žiadny význam z hľadiska článku 54 DVSD. Zo skutočnosti, že bol vydaný európsky zatykač, na účely vykonania odsudzujúceho rozsudku vyneseného v neprítomnosti z povahy veci vyplýva, že podmienka vykonania v článku 54 DVSD nie je splnená. Otázka, či nie je splnená preto, lebo obvinený bol odsúdený v neprítomnosti (a nie je teda pravdepodobné, že by bol trest odpykaný), alebo preto, že obvinený zmizol po vynesení odsudzujúceho rozsudku, je bezpredmetná z hľadiska záveru, že nedošlo k vykonaniu odsudzujúceho rozsudku. Skutočnosť, že vykonanie alebo nevykonanie takéhoto zatykača môže byť ovplyvnené článkom 5 ods. 1 rámcového rozhodnutia, teda nevyhnutne nemôže mať žiadny dopad na správny výklad článku 54 DVSD. [40]

98. Ako som uviedla vyššie, za touto prejudiciálnou otázkou sa skrýva otázka, či so zreteľom na článok 5 rámcového rozhodnutia

39 — Zásady uplatniteľné pre konanie v neprítomnosti boli nedávno zhrnuté Európskym súdom pre ľudské práva v rozsudku z 1. marca 2006, Sejdovic/Taliansko, 56581/00, bod 81 a nasl.

40 — Pozri analýzu uvedenú v bodoch 85 až 90, pokiaľ ide o prvú časť tretej otázky, ktorú je možné v tejto súvislosti takisto uplatniť.

je potrebné rozsudok vynesený v neprítomnosti považovať za „právoplatné“ rozhodnutie na účely článku 54 DVSD. Odpoveď na túto otázku je možné čiastočne nájsť v rozsudku Gözütok a Brügge [41]. V uvedenej veci Súdny dvor rozhodol, že rozhodnutia, ktoré podľa vnútroštátneho práva definitívne predstavujú prekážku ďalšieho konania alebo ktorými je definitívne ukončené stíhanie, sa majú považovať za „právoplatné“ rozhodnutia na účely článku 54 DVSD.

99. Z rozsudku Gözütok a Brügge, ako aj zo samotného znenia článku 54 DVSD jasne vyplýva, že vnútroštátny právny poriadok členského štátu, v ktorom je vynesený odsudzujúci rozsudok, je príslušný na to, aby určil, či a za akých okolností rozsudok, vrátane rozsudku vyneseného v neprítomnosti, definitívne bráni ďalšiemu trestnému stíhaniu za ten istý čin podľa vnútroštátneho práva a predstavuje právoplatné rozhodnutie. Tento záver je v súlade s inými medzinárodnými nástrojmi, osobitne s článkom 4 protokolu č. 7 EDĽP, ktoré upravujú uplatnenie zásady *ne bis in idem* na vnútroštátnej úrovni. Všetky tieto nástroje ponechávajú na vnútroštátnom právnom systéme, aby určil, čo je právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní. [42]

100. Pri posúdení nároku vzneseného osobou, ktorá bola v členskom štáte odsúdená rozsudkom vyneseným v neprítomnosti, na ktorého podporu táto osoba odkazuje na článok 54 DVSD, sú teda všetky ostatné členské štáty viazané tým, či členský štát, v ktorom bol odsudzujúci rozsudok vynesený, považuje rozsudok vynesený v neprítomnosti za „právoplatné“ rozhodnutie. Ak áno a ak sú splnené ostatné podmienky stanovené článkom 54 DVSD, takýto rozsudok bude východiskom pre uplatnenie zásady *ne bis in idem* v nadnárodnom schengenskom kontexte, a to v súlade so zásadou vzájomnej dôvery, na ktorej je článok 54 DVSD založený. [43]

101. Uvedený záver platí s jednou podstatnou výhradou. Konanie v neprítomnosti musí spĺňať požiadavky stanovené článkom 6 EDĽP. Na základe všeobecných zásad práva EÚ a článku 6 ods. 1 a 2 EÚ sú tieto požiadavky uplatniteľné v rámci EÚ. Rozsudok vynesený v neprítomnosti v rozpore s EDĽP, aj keby bol podľa vnútroštátneho práva právoplatný, by *ipso facto* porušoval všeobecné zásady práva EÚ, ktoré tvoria základné ľudské práva. Nebolo by ho preto možné z právneho hľadiska považovať za „právoplatné“ rozhodnutie na účely článku 54 DVSD.

41 — Rozsudok z 11. februára 2003, C-187/01 a C-385/01, Zb. s. I-1345.

42 — Pozri takisto článok 14 ods. 7 medzinárodného paktu o občianskych a politických právach z roku 1966, ktorý stanovuje, že „trestné stíhanie nemožno začať proti tomu, proti komu sa skoršie stíhanie pre ten istý čin skončilo právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného alebo ktorým bol od žaloby oslobodený v *súlade so zákonom a trestným konaním každej krajiny*“.

43 — Pozri rozsudok Gözütok a Brügge, už citovaný v poznámke pod čiarou 41.

102. Znenie článku 5 ods. 1 rámcového rozhodnutia práve preto odráža podmienky vyplývajúce z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúce sa článku 6 EDĽP, pokiaľ ide o určenie platnosti odsudzujúceho rozsudku vyneseného v neprítomnosti.

103. Navrhujem preto, aby Súdny dvor odpovedal na druhú časť tretej otázky takto:

„Pojem vykonanie na účely článku 54 DVSD nie je ovplyvnený skutočnosťou, že podľa článku 5 ods. 1 rámcového rozhodnutia nie sú súdne orgány vykonávajúceho členského štátu automaticky povinné vykonať európsky zatykač vydaný na účel výkonu trestu uloženého rozsudkom vyneseným v neprítomnosti.

Pokiaľ podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom sa vydáva rozsudok, rozhodnutie prijaté v neprítomnosti definitívne bráni ďalšiemu trestnému konaniu, takéto rozhodnutie je právoplatné na účely článku 54 DVSD za predpokladu, že bolo prijaté v konaní, ktoré spĺňa požiadavky stanovené článkom 6 EÚ a všeobecné zásady práva Spoločenstva zaručujúce rešpektovanie základných práv zakotvených v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Návrh

104. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhuje, aby Súdny dvor odpovedal na otázky položené vnútroštátnym súdom takto:

1. Výraz ‚ten istý čin‘ v článku 54 DVSD sa týka zhodnosti skutkovej podstaty činov, ktorou sa rozumie existencia celku konkrétnych okolností, ktoré sú navzájom

nerozlučiteľne spojené v čase, v priestore, ako aj z hľadiska svojho predmetu. Príslušným pre určenie, či skutkové okolnosti konania vo veci samej sú takto spojené, je príslušný vnútroštátny súd. Pokiaľ však bolo od začiatku úmyslom obvineného previesť pašovaný tovar z miesta vstupu do miesta konečného určenia v Spoločenstve v rámci jedinej prepravy, každé ďalšie prekročenie vnútorných hraníc v rámci takejto prepravy je v podstate možné považovať za činy, nerozlučiteľne spojené na tento účel.

2. a) Trest odňatia slobody, ktorého výkon bol podmienečne odložený s tým, že po určitý čas bude páchateľ dodržiavať určité podmienky stanovené v súlade so zákonom štátu, kde bol rozsudok vynesený, je trestom, ktorý už bol odpykaný alebo ktorý sa práve odpykáva v zmysle článku 54 DVSD, a ak sú splnené ostatné podmienky uvedeného ustanovenia, uplatňuje sa zásada *ne bis in idem* zakotvená v uvedenom článku.

2. b) Doby, počas ktorých bol obvinený zadržaný a/alebo vo väzbe v jednom členskom štáte, sa nepovažujú za trest, ktorý už bol odpykaný alebo sa práve odpykáva na účely článku 54 DVSD, ak tieto doby nie sú aspoň rovnaké ako dĺžka trvania trestu odňatia slobody uloženého právoplatným rozsudkom vyhláseným v konaní, v súvislosti s ktorým bol obvinený zadržaný alebo vzatý do väzby.

3. a) Pojem vykonanie na účely článku 54 DVSD nie je ovplyvnený skutočnosťou, že členský štát, v ktorom bol voči obvinenému vydaný právoplatný odsudzujúci rozsudok podľa vnútroštátneho práva, môže kedykoľvek vydať európsky zatykač pre odovzdanie tohto obvineného na účel výkonu jeho trestu podľa rámcového rozhodnutia Rady o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi.

3. b) Pojem vykonanie na účely článku 54 DVSD nie je ovplyvnený skutočnosťou, že podľa článku 5 ods. 1 rámcového rozhodnutia nie sú súdne orgány vykonávajúceho členského štátu automaticky povinné vykonať európsky zatykač vydaný na účel výkonu trestu uloženého rozsudkom vyneseným v neprítomnosti.

Pokiaľ podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom je vydaný rozsudok, rozhodnutie prijaté v neprítomnosti definitívne bráni ďalšiemu trestnému konaniu, takéto rozhodnutie je právoplatné na účely článku 54 DVSD za predpokladu, že bolo prijaté v konaní, ktoré spĺňa požiadavky stanovené článkom 6 EÚ a všeobecné zásady práva Spoločenstva zaručujúce rešpektovanie základných práv zakotvených v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd.